

Bernhard Häring

Milovať zlútovanie

*Osobný a spoločenský rozmer
prejavov milosrdenstva*

redemptoristi

© Redemptoristi – Slovo medzi nami, 2015
© Kongregácia najsvätejšieho Vykupiteľa
– provincia Viedeň a Mníchov, 2015

Translation © shi, 2015

Imprimi potest:
P. Václav Hypius CSsR, viceprovinciál,
č. j. 168/2015 zo dňa 11. 11. 2015

ISBN 978-80-89342-81-5

Radujme sa z Božej krásy v stvorení

A v duchu ma preniesol na veľký a vysoký vrch a ukázal mi sväté mesto Jeruzalem, ako zostupuje z neba od Boha ožiarené Božou slávou. Jeho jas bol podobný najdrahšiemu kameňu, akoby krištáľovo čistému kameňu jaspisu. Malo veľké a vysoké hradby a dvanásť brán ... Jeho hradby boli postavené z jaspisu a mesto samo bolo z rýdzeho zlata podobného čistému sklu. Základné kamene hradieb mesta boli ozdobené všelijakými drahými kameňmi: prvý základný kameň jaspis, druhý zafír, tretí chalcedón, štvrtý smaragd, piaty sardonix, šiesty sardon, siedmy chryzolit, ôsmy beryl, deviaty topás, desiaty chryzopras, jedenásť hyacint, dvanásť ametyst. Dvanásť brán je dvanásť perál; každá brána bola z jednej perly. A námestie mesta bolo z rýdzeho zlata, takého ako priesačné sklo.

(Zjv 21, 10 – 12a. 18 – 21)

Dokonale svätý Boh nás priťahuje k sebe, k svojmu božskému Ja, aby z nás urobil žiarivé svetlo pre svet. A má na to svoj spôsob. Priťahuje nás jasom svojej božskej veľkodušnosti, nebeskou slasťou a mocou tej prenádhernej krásy, ktorú nám sám zjavuje. Radosť z krásy je podstatnou súčasťou bytia človeka. Ak táto radosť z krásy nie je živo prítomná, chýba alebo sa neprejavuje a zostáva latentne v úzadí, vtedy človek nedokáže pochopiť jadro blahoslavenstiev, ich morálky, a ani oslavu Božej nádhery a slávy.

Raz ktosi nejakému chorému mužovi, ktorý bol pripútaný na lôžko, priniesol nádhernú kyticu. Ten muž sa na ňu ani nepozrel. Iba stroho požiadal sestričku, aby ju odniesla. Povedal: „Načo sú také kvety? Nedajú sa jesť, ani sa z nich nenapijem!“ Tento muž bol závislý od nadmerného jedenia a pitia.

Je jasné, že na samotnom potešení z jedla a vína, ktoré sú tiež Božími darmi, nie je nič zlé. Sú príslubom nebeskej hostiny a pripomínajú nám eucharistický pokrm. Ale vieme si predstaviť, že by nebeská hostina s Bohom a so všetkými svätými bola zameraná iba na to, čo budeme jesť a piť? Aké žalostné je bytie, keď človek nevie mať radosť z krásy, z veľkorysosti daru, z prejavov priateľstva; keď nedokáže obdivovať a byť vďačný za to, čo je samo osebe dobré, pravdivé a krásne!

Takému človeku nezostane nič iné, iba nuda a bolesť hlavy.

Náš chorý muž, ktorý nevidí žiaden význam v krásnych kvetoč, bol pravdepodobne v časoch svojho zdravia úspešný a pracovitý. Dokonca sa možno aj vystatoval svojím zmyslom pre povinnosť. Tento muž je predstaviteľom dosť veľkej skupiny ľudí v našej spoločnosti, ktorá napriek svojej vyspelej a vyberanej ponuke zábavy a všetkých možných spôsobov oddychu je desivo prázdna: chýba jej estetika citu. Chýba jej ocenenie hudby, ktorá je pre náboženský život veľmi potrebná; chýba jej zmysel a cit pre radostnú zvesť, ktorá prichádza od Boha a vedie k nemu; chýba jej chuť k nadšeniu z viery a k vďačnosti a oslave Boha.

Boh nestvoril a nevykúpil tento svet len pre produkciu a konzumáciu. Samotný úžitok nemá byť primárnou motiváciou ľudí, ako aj celého stvorenia, ktoré im bolo zverené. Biblické rozprávanie o stvorení prebúdza úžas a obdiv, vzbudzuje radosť, vďačnosť a chválu. Radosť z niečoho, čo je krásne, bez akejkoľvek starosti o užitočnosť, je nádherným prejavom vďačnosti Bohu.

Krása sa nám prihovára

Krása je, podľa svätého Tomáša Akvinského, jedným z najcharakteristickejších mien Boha.

Stvorenie a vykúpenie sú zjavením Božej slávy a vyžarovaním jasů Božej krásy. Vízia z *Knihy zjavenia* na začiatku tejto kapitoly je podstatnou črtou Božích prisľúbení.

Krása sa nám prihovára v našej celistvosti. Jej príťažlivosť siaha poza všetky koncepty úžitku a zisku. Milujúci ľudia – krásni a príťažliví vo svojej podstate – objavujú krásu, dobrotu i autentickosť iných ľudí. Vnímajú ich vnútorné bohatstvo a povolávajú ho k životu. Táto otvorenosť pre krásu sa rozvíja v kontemplácii a je tým najpríjemnejším spôsobom, ako sa dotknúť všetkého, čo je pravdivé a dobré.

Tých, ktorí v sebe rozvinuli zmysel pre vnímanie pravej krásy, nemôže zviesť lacná sexuálna príťažlivosť, nejaký sex-appeal. Budú hľadať takých ľudí, ktorí krásnym spôsobom vyžarujú pravdu, láskavosť, pokoj. Takí ľudia sú sami osebe pozvaním k hľadaniu dobra a autenticity.

Krása vo svojej očarujúcej čistote a integrite prehovára k veriacim vnútornou rečou, ktorá je znamením slávy milujúceho Stvoriteľa – Boha, ktorý v každom svojom diele zjavuje samotnú krásu a štedrosť svojho božského Ja. V slovách modlitby svätého Augustína je vyjadrená primárna náboženská skúsenosť miliónov ľudí: „Aké nádherné je všetko, čo si stvoril! Ale o čo nevýslovne krajší si ty sám, Stvoriteľ všetkých vecí!“

Krása a sláva

Duch Svätý sa nazýva nielen duchom pravdy, ale aj „duchom slávy“ (1 Pt 4, 14). Tí, ktorých vedie Duch Svätý životom v neustálej vďačnosti a vďačnej službe, sú vovádzaní do stále hlbšieho a požehnanejšieho poznania „Otca slávy“, „Pána vznešenosti“.

„Sláva“ je vo Svätom písme kľúčové slovo. Nábožní ľudia hovoria o sláve vtedy, keď sú celkom uchvátení Božou príťažlivosťou a vznešenosťou, ktorá budí úžas a bázeň; keď sú naplnení radosťou z Božej blízkosti a lásky a z vrúcnej bázne zoči-voči takej svätosti.

Táto základná skúsenosť posvätnéj bázne – úžasu, údivu, blaženosti a šťastia – nám dáva silu nasledovať ukrižovaného Krista s pohľadom zameraným na „poznanie Božej slávy v tvári Ježiša Krista“ (2 Kor 4, 6). Ježiš spôsobil to, že jeho svetlo v nás žiari.

Keď je Ježiš pripravený piť horký kalich a prijať ukrutnosť kríža, modlí sa k Otcovi:

A slávu, ktorú si ty dal mne, ja som dal im,
aby boli jedno, ako sme my jedno – ja v nich
a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno,
aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich

miluješ tak, ako miluješ mňa. Otče, chcem,
aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou
tam, kde som ja, aby videli moju slávu, kto-
rú si mi dal, lebo si ma miloval pred stvoren-
ím sveta. (Jn 17, 22 – 24)

Kresťania nemôžu uvažovať o trvalom a več-
nom šťastí bez toho, aby neustále nechválili
Božiu slávu a vznešenosť. Ani bez toho, aby
nežasli nad Božou príťažlivosťou a krásou, kto-
rá vzbudzuje údiv naplnený bážňou; krásou,
ktorá vyžaruje z tváří svätcov ako oblažujúce
a očarujúce lúče.

Biblická morálka blahoslavenstiev je mo-
rálkou krásy a vznešenej slávy. Je nekonečne
plodnejšia a príťažlivejšia ako morálka povin-
ností a zákazov. Keď si rozviníme cit a zmy-
sel pre krásu, získame lepší prístup k celej
realite, a tým aj oveľa vďačnejší vzťah k nej.
Zakúšaním bezbrehej krásy v Božej добрote,
v добрote jeho stvorenia, v добрote sveta sa
celkom otvoríme morálke milosti, láskavosti,
milosrdenstva, pôvabu a dôstojnosti. A v tom-
to vnímame hĺbku slov svätého Pavla: „Nie ste
pod zákonom, ale pod milosťou“ (Rim 6, 14).

Dar krásy

Vnútorný vzťah s krásou v pohľade Jediného, ktorý je Krása, dáva kresťanskému životu punc radosti, odvahy a tvorivosti. Krása je čistým darom. Je to bezodplatný dar. Nevykrikuje „urob toto“ alebo „urob tamto“, ale premieňa ľudskú myseľ i srdce: intuíciu, ducha a vôľu. Formuje osobnosť, ktorá má vrozený vzťah k dobru, úprimnosti, miernosti a pravde – formuje kresťanov, ktorí nachádzajú svoju radosť v Bohu.

Toto je prítomné v živote svätých. Spomeňte si na svätého Františka z Assisi a jeho radosť zo všetkého, čo bolo krásne, najmä z jednoduchosti a obyčajnosti vecí. Alebo svätý Alfonz de Liguori bol taký zaujatý krásou Božej lásky a slávy, že uprostred kázne dokázal zložiť pieseň a zaspievať radostnú zvesť priamo do ľudských srdc.

Teraz, ako aj vždy, svet potrebuje svätcov, ktorí budú viesť a vzdelávať ľudí k oceneniu krásy, z ktorej vyžaruje dobro a pravda. Toto je absolútne nevyhnutné, ak chceme pomôcť našej kultúre povstať z jej necitlivosti, sterility a mentality založenej iba na produkcii a spotrebe. Taký rast by veľmi pomohol k oslobodeniu našej spoločnosti od ohavnosti agresie a násilia.

Každý je určený na to, aby sa stal umeleckým dielom Božej lásky a súčasne umeleckým

spoluautorom úžasného diela, v ktorom pomáha druhým, aby sa v nich utváral autentický Boží obraz. V každom človeku sa môže rozvinúť nejaký umelecký rozmer, nejaká tvorivosť. A nech sú naše individuálne zručnosti či obmedzenia v ľudskom umení akékoľvek, môžeme sa stať expertmi v tom *najvznešenejšom umení* – milovať a dovoliť, aby sme mohli byť milovaní: stávať sa svätými a pomáhať každému v tomto najvznešenejšom umeleckom diele. Máme Božie prisľúbenia. Svet potrebuje, aby sme boli krásni, celiství a svätí ľudia.

Modlitba

Bože slávy a vznešenosti, chválime ťa za všetku krásu tvojho stvorenia: jasnú oblohu, zelené lúky, ticho lesa, zdravý vzduch, radosť z nádhery kvetov, úbojstných piesní vtáčikov a stále novej krásy myriád druhov zvierat. Kdekoľvek sa pozrieme, vidíme odlesk tvojej krásy, ktorá nás pozýva, aby sme žasli, obdivovali, chválili a ďakovali.

Chválime ťa za každý jeden úsmev milovaného dieťaťa, za žiarivé tváre pravých zaľúbencov, za láskavú vznešenosť zrelej krásy toľkých ľudí,

ktorá vzbudzuje nádej, za nádhernú celistvosť svätých ľudí.

Chválime ťa za divy v histórii spásy, za žalmy a celé Sväté písmo, ktoré nás učí lepšie objavovať krásu celého tvojho diela a múdrosti zjavenej v diele vykúpenia.

A predovšetkým ťa chválime za veľký zázrak vtelenia tvojho milovaného Syna, Ježiša Krista: za jeho milosrdnú láskavosť voči všetkým, ktorý k nemu prišli; za vznešenosť jeho odpustenia a lásky na kríži; za zjavenie jeho slávy vo vzkriesení; a za prísľub nášho vzkriesenia v sláve, ak náš život tu na zemi bude oslavou tvojej vznešenosti a lásky.

Pane, nauč nás žasnúť, obdivovať, chváliť ťa a ďakovať za tvoju krásu a krásu celého stvorenia.